EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2015 05 13
COM(2015) 276 final

Rekomendacija

# TARYBOS REKOMENDACIJA

## dėl 2015 m. Švedijos nacionalinės reformų programos

## su Tarybos nuomone dėl 2015 m. Švedijos konvergencijos programos

Rekomendacija

# TARYBOS REKOMENDACIJA

## dėl 2015 m. Švedijos nacionalinės reformų programos

## su Tarybos nuomone dėl 2015 m. Švedijos konvergencijos programos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo[1], ypač į jo 9 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo[2], ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją[3],

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas[4],

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

(1) 2010 m. kovo 26 d. Europos Vadovų Taryba pritarė Komisijos pasiūlymui įgyvendinti naują augimo ir darbo vietų kūrimo strategiją „Europa 2020“, grindžiamą geresniu ekonominės politikos koordinavimu. Strategija yra orientuota į tas svarbias sritis, kuriose reikia imtis veiksmų, kad būtų stiprinamas Europos tvaraus augimo ir konkurencingumo potencialas;

(2) remdamasi Komisijos pasiūlymais, 2010 m. liepos 13 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl valstybių narių ir Sąjungos ekonominės politikos bendrų gairių (2010–2014 m.), o 2010 m. spalio 21 d. – sprendimą dėl valstybių narių užimtumo

---

1 OL L 209, 1997 8 2, p. 1.
2 OL L 306, 2011 11 23, p. 25.
3 COM(2015) 276.
4 P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

politikos gairių. Abejos gairės kartu sudaro integruotas gaires, ir į jas valstybių narių buvo paprašyta atsižvelgti formuojant nacionalinę ekonominę ir užimtumo politiką;

(3) 2014 m. liepos 8 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl 2014 m. Švedijos nacionalinės reformų programos ir pateikė nuomonę dėl atnaujintos 2014 m. Švedijos konvergencijos programos;

(4) 2014 m. lapkričio 28 d. Komisija priėmė metinę augimo apžvalgą[5], kuria pradedamas 2015 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. Tą pačią dieną Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė Įspėjimo mechanizmo ataskaitą[6], kurioje nurodė, kad Švedija yra viena iš valstybių narių, dėl kurios reikės parengti nuodugnią apžvalgą;

(5) 2014 m. gruodžio 18 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino prioritetus, pagal kuriuos reikia skatinti investuoti, spartinti struktūrines reformas ir vykdyti atsakingą ekonomikos augimui palankų fiskalinį konsolidavimą;

(6) 2015 m. vasario 26 d. Komisija paskelbė 2015 m. Švedijos ataskaitą[7]. Joje įvertinta Švedijos pažanga įgyvendinant 2014 m. liepos 8 d. priimtas šaliai skirtas rekomendacijas. Į šalies ataskaitą įtraukti ir nuodugnios apžvalgos pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 5 straipsnį rezultatai. Komisijos analizė leidžia daryti išvadą, kad Švedijoje yra susidaręs makroekonominis disbalansas, dėl kurio reikia imtis politikos veiksmų ir kurį reikia stebėti. Visų pirma, namų ūkių skola išlieka labai didelė ir toliau didėja dėl augančių būstų kainų, vis dar mažų palūkanų normų ir didelių mokestinių paskatų, taip pat dėl ribotos būstų pasiūlos. Toliau turi būti stebima makroekonominė raida, susijusi su privačiojo sektoriaus skola;

(7) 2015 m. balandžio 23 d. Švedija pateikė 2015 m. nacionalinę reformų programą, o 2015 m. balandžio 24 d. – 2015 m. konvergencijos programą. Siekiant atsižvelgti į tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos vienu metu;

(8) šiuo metu Švedijai taikoma Stabilumo ir augimo pakto prevencinė dalis. 2015 m. konvergencijos programoje vyriausybė planuoja nominalų deficitą laipsniškai mažinti iki 1,4 % BVP 2015 m. ir 2018 m. pasiekti balansą, taip pat programos laikotarpiu toliau laikytis vidutinio laikotarpio tikslo – užtikrinti 1 % BVP struktūrinį deficitą. 2015 m. valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP, manoma, pašoks iki 44,2 % BVP, tada laipsniškai sumažės iki maždaug 40,0 % BVP 2018 m. Makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos šios biudžeto projekcijos, yra tikėtinas. Tačiau reikės išsamiai nurodyti priemones, kurias taikant būtų pasiekti planuojami deficito tikslai nuo 2016 m. Remiantis Komisijos 2015 m. pavasario prognoze numatoma, kad struktūrinis balansas 2015 m. bus -1 % BVP, kaip ir vidutinio laikotarpio tikslas, o 2016 m. sumažės iki -0,9 % BVP. Remdamasi konvergencijos programos vertinimu ir atsižvelgdama į Komisijos 2015 m. pavasario prognozę, Taryba mano, kad, kaip tikimasi, Švedija laikysis Stabilumo ir augimo pakto nuostatų;

(9) priešingai nei daugelyje kitų valstybių narių, būstų kainos Švedijoje nebuvo smarkiai koreguojamos ir nuo 2013 m. vidurio vėl smarkiai auga. Komisijos atlikta nuodugni apžvalga leidžia daryti išvadą, kad Švedijoje būstų kainos yra didesnės nei jų pagrindinė vertė. Tai iš dalies lemia palankūs esminiai veiksniai, pavyzdžiui,

---

5 COM(2014) 902.
6 COM(2014) 904.
7 SWD(2015) 46 *final*.

didesnės disponuojamosios pajamos, mažos palūkanų normos ir stipri demografinė padėtis. Vis dėlto šalies ataskaitoje įvardyti ir su paklausa, ir su pasiūla susiję būstų kainas lemiantys veiksniai. Paklausą didina itin palankios kreditavimo paskatos. Be to, būstų kainos didėja ir dėl Švedijos mokesčių sistemos, kuri teikia bene didžiausias Sąjungoje mokesčių paskatas būsto nuosavybei įgyti. Tai savo ruožtu taip pat paskatino namų ūkių skolos didėjimą; ji yra didelė ir didėja sparčiau nei kitose ES šalyse. Nors namų ūkių bendras turtas yra didelis, o disponuojamosios pajamos pastaraisiais metais didėjo, namų ūkių sektorius yra pažeidžiamesnis nei anksčiau, o didelis namų ūkių įsiskolinimas kelia riziką makroekonominiam stabilumui. Įsiskolinimui palankaus mokestinio iškraipymo, susijusio su gyventojų pajamų apmokestinimu, poveikį reikėtų mažinti laipsniškai ribojant hipotekos paskolų palūkanų atskaitymą iš mokėtinų mokesčių arba didinant periodinius nekilnojamojo turto mokesčius. Be to, reikia priemonių siekiant paspartinti lėtą hipotekos paskolų amortizacijos tempą, kad būtų sumažintas namų ūkių įsiskolinimo didėjimas;

(10) kalbant apie pasiūlą, struktūrinis neveiksmingumas lemia būstų trūkumą ir skatina būstų kainų didėjimą. Šie ribojantys veiksniai varžo darbo jėgos judumą ir sukuria socialines problemas pažeidžiamoms grupėms. Pasiūla nedidėja dėl neveiksmingo esamo būstų fondo naudojimo, taip pat dėl nepakankamų struktūrinių investicijų į naują statybą. Visų pirma reikėtų sustiprinti paskatas savivaldybėms aktyviai skatinti investuoti į statybą ir spręsti pažeidžiamų grupių aprūpinimo būstu problemą. Reikia skatinti konkurenciją statybų sektoriuje ir tam turi būti užtikrintos visiškai skaidrios viešųjų pirkimų procedūros. Planavimo ir skundų nagrinėjimo procesai yra ilgi ir sudėtingi ir juos reikėtų supaprastinti. Nepanašu, kad dėl nelankstumo, kurį daugiausia lemia griežta nuomos kontrolė, nuomos rinka atliktų savo funkciją mažinant būstų kainų spaudimą ar patenkinant judumo poreikius. Nelankstumo problemą reikėtų spręsti palaipsniui pertvarkant nuomos mokesčio nustatymo sistemą. Tai sudarytų sąlygas nustatyti įvairesnių lygių nuomos kainas, todėl būtų galima veiksmingiau panaudoti esamą būstų fondą, ir suteikti daugiau laisvės atskiriems nuomininkams ir nuomotojams sudarant sutartis;

(11) vyriausybė imasi priemonių, kad pagerintų moksleivių mokymosi rezultatus, kurie per pastarąjį dešimtmetį labai suprastėjo ir iš dalies lemia santykinai didelį jaunimo nedarbą. Vyriausybė taip pat imasi priemonių, kad palengvintų perėjimą iš švietimo sistemos į darbo rinką ir pagerintų menkai išsilavinusių jaunuolių ir migrantų kilmės asmenų integraciją į darbo rinką. Reikės stebėti pažangą šioje srityje;

(12) atsižvelgdama į Europos semestrą, Komisija atliko išsamią Švedijos ekonominės politikos analizę ir ją paskelbė 2015 m. šalies ataskaitoje. Be to, ji įvertino konvergencijos programą ir nacionalinę reformų programą, taip pat įvertino veiksmus, kurių Švedija ėmėsi atsižvelgdama į ankstesniais metais jai skirtas rekomendacijas. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai fiskalinei ir socialinei bei ekonominei Švedijos politikai, bet ir tai, kaip laikomasi ES taisyklių ir gairių, nes ES priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų būtina stiprinti bendrą Europos Sąjungos ekonomikos valdymą. Jos rekomendacijos atsižvelgiant į Europos semestrą pateiktos toliau išdėstytoje 1 rekomendacijoje;

(13) atsižvelgdama į šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo Švedijos konvergencijos programą ir mano[8], kad Švedija laikosi Stabilumo ir augimo pakto;

[8] Pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.

(14) atsižvelgdama į Komisijos nuodugnios apžvalgos ir šio vertinimo rezultatus, Taryba išnagrinėjo nacionalinę reformų programą ir konvergencijos programą. Jos rekomendacijos pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 6 straipsnį pateiktos toliau išdėstytoje 1 rekomendacijoje,

REKOMENDUOJA Švedijai 2015–2016 m. imtis šių veiksmų:

1. Spręsti namų ūkių skolos didėjimo problemą: pakoreguoti fiskalines paskatas, visų pirma laipsniškai ribojant hipotekos paskolų palūkanų atskaitymą iš mokėtinų mokesčių arba didinant periodinius nekilnojamojo turto mokesčius ir spartinant hipotekos paskolų amortizacijos tempą. Spręsti struktūrinės nepakankamos būstų pasiūlos problemą, skatinti konkurenciją statybų sektoriuje, supaprastinti statybų planavimo ir skundų nagrinėjimo procedūras ir peržiūrėti nuomos mokesčio nustatymo sistemą, kad būtų sudarytos sąlygos nustatyti labiau į rinką orientuotas nuomos kainas.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu*
*Pirmininkas*